

Onderzoeksopzet

*De stand van zaken van de transformatie
van het Sociaal Domein in
Weststellingwerf*

Maart 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Achtergrond	1
Vervolgonderzoek	1
Vraagstelling	2
Aanpak	2

Achtergrond

Transformatie Sociaal Domein

Met de decentralisaties in het sociaal domein hebben de gemeenten meer taken en bevoegdheden gekregen, met name op gebied van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. De achterliggende gedachte was dat gemeenten beter in staat zouden zijn maatwerk te leveren aan de burger omdat zij dichterbij de burger staan en dus beter zicht kunnen krijgen op de noden en behoeften. En ook dat meer maatwerk uiteindelijk zou leiden tot een verschuiving van zware naar lichtere vormen van hulp en dus tot goedkopere zorg. Dat laatste werd ook ingegeven door de gedachte dat er meer integraal zou worden samengewerkt tussen de uitvoerders onderling (zowel binnen als tussen de wettelijke regimes) en er nieuwe, innovatieve vormen van zorg en ondersteuning zouden worden ontwikkeld die de gewenste verschuiving van zware naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning zouden faciliteren.

SCP-rapport

Na vijf jaar ervaring met de decentralisaties heeft het Sociaal Cultureel Planbureau een tussenbalans opgemaakt en vastgelegd in het rapport 'Sociaal Domein op koers, Verwachtingen en resultaten van vijf jaar decentraal beleid, SCP, november 2020'. Die tussenbalans, gebaseerd op meerdere onderliggende studies, is niet onverdeeld positief over de decentralisaties, sterker nog, feitelijk wordt aangegeven dat de grondgedachten achter de decentralisaties aan herziening toe zijn. Het gaat dan met name om de aanname dat er meer kan worden ingezet op eigen kracht en zelfredzaamheid van de burger en om de aanname dat doordat de gemeente dichterbij de burger staat, er meer maatwerk geleverd kan worden en er uiteindelijk een verschuiving van zware naar lichtere vormen van ondersteuning kan worden gerealiseerd. Beide aannamen leidden tot een derde centrale aanname, namelijk dat er uiteindelijk een effectiever en efficiënter en daarmee goedkoper zorgstelsel zou kunnen worden gerealiseerd.

Rekenkamercommissie onderzoek

De rekenkamercommissie heeft in 2020 onderzoek gedaan naar het functioneren van de twee gebiedsteams in Weststellingwerf en geconstateerd dat de teams in de praktijk goed functioneren, maar de informatievoorziening rond de teams beter kan en moet. Dat goed functioneren had vooral betrekking op het leveren van maatwerk (samen met de cliënt op zoek gaan naar de juiste zorg en ondersteuning) en het integraal (samen)werken (vanuit een integrale analyse van de hulpvraag de juiste zorg en ondersteuning vanuit de verschillende regimes inzetten). Ook is geconstateerd dat met de vervlechting van de werkzaamheden van Timpaan in de gebiedsteams een goede aanzet is gegeven voor de verschuiving van individuele ondersteuning naar collectieve ondersteuning.

Vervolgonderzoek

Bij de bespreking van het eindrapport van bovengenoemd onderzoek in de Algemene Commissie van Weststellingwerf, d.d. 11 januari 2021, werd vanuit de raad de vraag gesteld naar de relevantie van het rapport gelet op de recente publicatie van het SCP over de transformaties in het sociaal domein.

De Rekenkamercommissie Weststellingwerf is van mening dat het SCP-rapport geen afbreuk doet aan de conclusies van het RKC-rapport, maar dat het aanbevelenswaardig is in een kort vervolgonderzoek extra aandacht te besteden aan de waarnemingen en conclusies van het SCP en in hoeverre die van toepassing zijn op Weststellingwerf, dit temeer daar hetgeen het SCP heeft waargenomen zeker niet geldt voor alle gemeenten, zo geeft ook het SCP zelf expliciet aan.

Vraagstelling

Het onderzoek moet antwoord geven op de volgende hoofdvraag:

In hoeverre is de gewenste transformatie in het sociaal domein daadwerkelijk in gang gezet in de gemeente Weststellingwerf en waaruit blijkt dat?

Deelvragen:

1. *Wat merken de cliënten van de gewenste transformatie? Is de hulpverlening (meer) toegankelijk geworden en wordt er daadwerkelijk ingezet op eigen kracht en (meer) maatwerk geleverd*
2. *Wat merken de hulpverleners van de gewenste transformatie? Wordt er daadwerkelijk meer integraal en outreachend gewerkt?*
3. *Op welke wijze stuurt de gemeente op de door haar benoemde transformatiedoelen en met welk resultaat?*

Aanpak

Om de transformatie in het sociaal domein in Weststellingwerf in kaart te brengen worden drie bronnen geraadpleegd:

- De cliënten: via een (historische) reconstructie van een aantal hulpverleningstrajecten voeren we een check uit op de door de cliënt ervaren relevante transformatiebewegingen: de transformatie is er uiteindelijk op gericht de cliënt annex burger meer adequaat te kunnen ondersteuning waar dat nodig is, met daarbij oog voor de mogelijkheden en inzetbaarheid van de eigen kracht en het sociale netwerk. De burger zou dus de positieve gevolgen van de transformatie moeten ervaren: goed zicht op de mogelijkheden de eigen kracht te benutten, idem dito voor het sociale netwerk, (meer) maatwerk en uiteindelijk een effectieve ondersteuning die de opmaat vormt naar een zo volwaardig mogelijke participatie in de samenleving.
- De hulpverleners in de gebiedsteams en de zorgaanbieders: de transformatie beoogt een meer integrale, vraag-gerichte werkwijze te realiseren met meer oog voor de (individuele) noden en behoeften van de burger: is die werkwijze ook daadwerkelijk meer integraal en vraaggericht van aard en leidt dat aantoonbaar ook tot de gewenste resultaten?
- De beleidsambtenaren en verantwoordelijke wethouders: de transformatie zou uiteindelijk ook tot een verschuiving van zware naar lichtere vormen van ondersteuning moeten leiden, met meer inzet van collectieve ondersteuning en uiteindelijk een efficiënte besteding van de middelen.

RKC

Weststellingwerf

gemeente

Weststellingwerf

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Regioplan en resulteert in een onderzoeksrapport.

Het onderzoek zal in maart 2021 van start gaan met een startbijeenkomst voor de ambtelijk en bestuurlijk betrokkenen. Hierin zal de rekenkamercommissie en het onderzoeksbureau het onderzoek toelichten. De rekenkamercommissie verwacht het onderzoeksrapport halverwege 2021 te kunnen aanbieden aan de gemeenteraad.